

Kraków – warto wiedzieć

O młodej polskiej emigracji

fot. archiwum

Rozmowa
z prof. DOROTĄ PRASZAŁOWICZ
z Uniwersytetu Jagiellońskiego,
organizatorką konferencji poświęconej
młodej polskiej emigracji

– Polska Akademia Umiejętności (z siedzibą w Krakowie) i Polski Uniwersytet na Obczyźnie (z siedzibą w Londynie) organizują 23 i 24 września br. w Krakowie konferencję zatytułowaną „Młoda polska emigracja w UE jako przedmiot badań psychologicznych, socjologicznych i kulturowych. EuroEmigranci.pl”. Problematyką migracji i zbiorowości emigranckich zajmuje się Pani Profesor od dawna, stąd wykłady, publikacje i funkcja redaktora naczelnego kwartalnika „Studia Migracyjne”. Teraz przewodniczy Pani komitetowi programowo-organizacyjnemu wspomnianej konferencji. Proszę powiedzieć, jaki jest powód i cel tej konferencji, nie pierwsze, jaką Pani organizuje.

– Po pierwsze, powodem konferencji są duże rozmiary strumienia migracji, które płyną z Polski. Po drugie, migracje te różnią się od migracji w poprzednich epokach, zatem wiedza, którą mieliśmy na temat mechanizmów procesów migracyjnych, musi być rozszerzana. Po trzecie, jest bardzo dużo projektów badawczych poświęconych współczesnym migracjom Polaków; są one prowadzone przez polskie zespoły badawcze, przez zespoły i jednostki żyjące za granicą, a także przez zespoły łączone, w których reprezentowane są środowiska krajowe oraz migracyjne. To ostatnie rozwiązanie powinno stać się obowiązujące, aby w analizach uwzględnione były dwie, dopełniające się perspektywy badawcze: krajowa oraz migracyjna. Podczas konferencji dokonujemy przeglądu i oceny całego tego, szybko rosnącego dorobku. Konferencja stanowi także platformę spotkania badaczy krajowych i zagranicznych, wymiany doświadczeń oraz planowania dalszych studiów.

– Jakie środowiska badano i jakie są wyniki tych badań?

– Nie można w sposób poważny odpowiedzieć krótko na takie pytanie. Gdyby było to możliwe, to konferencja byłaby niepotrzebna. W jej trakcie będzie mowa o najnowszych badaniach, które są jeszcze mało znane, a dotyczą coraz szerszych środowisk i są prowadzone z coraz to nowych punktów widzenia. Ciekawe jest to, że oprócz badań tradycyjnych, np. nad historiami sukcesu (pojedynczych) migrantów, zaczynają się badania na nowe tematy: przeobrażeń rodziny pod wpływem migracji, dzieci-migrantów, szoku kulturowego wiążącego się z migracjami powrotnymi (temat do tej pory niedostrzegany), problemów bezdomności i bezrobocia migrantów, różnych dysfunkcji, które pojawiają się w życiu migranta itd.

Zasadniczym novum naszej konferencji jest poświęcenie dużej uwagi badaniom psychologicznym, które do tej pory nie były obecne w studiach migracyjnych w stopniu wystarczającym. Po raz pierwszy prezentowane będą wyniki badań klinicznych dotyczących zdrowia psychicznego w warunkach migracji.

– Ważne są losy Państwa badań: czy ich wyniki jedynie wzbogacą wiedzę badaczy i znajdą miejsce na bibliotecznych półkach, czy też będą miały dalsze konsekwencje?

– Badania migracyjne zawsze miały (oprócz ściśle naukowego) znaczenie praktyczne. Podczas konferencji odbędzie się dyskusja panelowa zatytułowana: „W jaki sposób środowiska akademickie mogą wspierać polskich migrantów?” W jej trakcie będziemy formułować konkretne programy działań skierowanych do migrantów. Tytułem przykładu: od kilku lat apelujemy do władz, aby przygotowywać polskie szkoły do udzielania pomocy migrantom powrotnym. Należy przygotowywać dyrekcje szkół, nauczycieli oraz pedagogów szkolnych do pracy z dziećmi, które po powrocie z zagranicy przeżywają prawdziwy szok kulturowy i mają duże kłopoty adaptacyjne. Często te problemy powodują, iż rodzina decyduje się na ponowną migrację. Bardzo konkretne postulaty formułują tu prof. Halina Grzymała-Moszczyńska (psycholog) oraz prof. Władysław Miodunka (językoznawca), oboje z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Inny przykład: analizujemy przeobrażenia szkolnictwa polskiego za granicą i w raportach proponujemy pakiet działań kraju na rzecz polskiej oświaty w środowiskach migracyjnych.

To bardzo ważne zagadnienie, ponieważ polskie szkolnictwo pomaga podtrzymać zrozumienie i sympatię dla kultury kraju pochodzenia. Dlatego organizujemy za rok wielki kongres poświęcony także przyszłości polskiej oświaty poza krajem. Będzie to IV Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie, we wrześniu 2014 roku, którego gospodarzem będzie Polska Akademia Umiejętności. To kontynuacja III Kongresu, obradującego w Krakowie z inicjatywy PAU w 2011 roku. Tamten kongres zakończył się ogłoszeniem Deklaracji Krakowskiej, w której sformułowano oczekiwania zarówno badaczy, jak również środowisk migracyjnych pod adresem władz RP. To przykłady naszych konkretnych działań. Inna rzecz, że nasze apele nie spotykają się ze zrozumieniem władz. W tej oraz innych, równie ważnych sprawach, będziemy starali się znaleźć przekonujące argumenty, aby nas wysłuchano.

Rozmawiał: MARIAN NOWY

Młoda polska emigracja w UE
jako przedmiot badań
psychologicznych,
socjologicznych i kulturowych.
EuroEmigranci.pl

Zadanie publiczne w konkursie ogłoszonym przez Ministra Spraw Zagranicznych "Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2013 r." - pkt. C: "Wspieranie środowisk polskich; prawa mniejszości polskich, Polonii i Polaków za granicą".

